

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे ४११००१.

फोन नं. ०२०/२६०५१५१२

Web: www.dhepune.gov.in

E-mail : law.dhepune@nic.in

क्र. विधी- ३८२३/प्र.क्र. १०५/सीईटीसेल/ १०२८८

दिनांक : १६ ऑक्टोबर, २०२३

परिपत्रक -

विषय : केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे विधी ३ आणि ५ वर्षीय अभ्यासक्रमासाठी
प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ करिता पहिल्या वर्षानंतर संस्था /
महाविद्यालय बदल करण्याबाबत.

- वाचा : १. सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. २८
२. शासन अधिसूचना क्र. टीईएम - २०१९/प्र.क्र.४१/तांशि-४, दि. ०४.०६.२०१९
३. शासन अधिसूचना क्र. सीईटी-२०१५/प्र.क्र.२४३(भाग-२)/मशि-२, दि.५.५.२०१७
४. शासन निर्णय क्र. सीईटी-२०१७/प्र.क्र.१२४/मशि-२, दिनांक १२.०५.२०१७.
५. शासन निर्णय क्र. विधी-२०१९/प्र.क्र.१३०/मशि-२, दिनांक ०९.१०.२०२०.
६. संचालनालयाचे परिपत्रक क्र. विधी- ३८२३/प्र.क्र. १०५ /सीईटीसेल/९६८०,
दिनांक ०७.०९.२०२३

उपरोक्त विषयांकित प्रकरणी संचालनालयाचे परिपत्रक दिनांक ०७.०९.२०२३ अन्वये
महाविद्यालय बदल करणेकरिता संचालनालय स्तरावर प्राप्त प्रस्तावांची छाननी करून, महाविद्यालय
बदल करणेसाठी पात्र / अपात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी दिनांक २६.०९.२०२३ रोजी प्रसिध्द
करण्यात आलेली आहे.

२. तद्नंतर, काही विद्यार्थ्यांनी / महाविद्यालयांनी संचालनालयाकडे ईमेलद्वारे/ दूरध्वनीद्वारे
विद्यापीठ निकालाबाबतच्या अडचणी नमूद करून अंतिम संधी उपलब्ध करून देण्याबाबत विनंती
केलेली आहे. सदरहू महाविद्यालयांची / विद्यार्थ्यांची विनंती विचारात घेऊन विशेष बाब म्हणून
महाविद्यालय बदल करणेसाठी अंतिम संधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. त्यासाठी पुढीलप्रमाणे
निर्देश देण्यात येत आहेत.

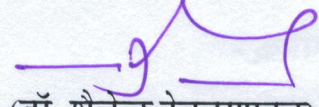
३. ज्या विद्यार्थ्यांना दिनांक ०७.०९.२०२३ रोजीच्या परिपत्रकानुसार शै. वर्ष २०२३-२४ मध्ये
महाविद्यालय बदल करण्यासाठी मान्यता देण्यात आलेली आहे, असे विद्यार्थी वगळून उर्वरित
विद्यार्थ्यांना याद्वारे महाविद्यालय बदल करण्यासाठीचा अर्ज करण्याकरिता संधी उपलब्ध करून
देण्यात येत आहे.

४. महाविद्यालयाने, विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय बदल करणेसाठी ना-हरकत प्रमाणपत्राची मागणी
केल्यावर त्या विद्यार्थ्यांचा प्रवेश रद्द करण्यात येऊ नये. संचालनालय स्तरावरून महाविद्यालय बदल
करणेकरिता मान्यता मिळालेनंतर सदरहू विद्यार्थ्यांच्या लेखी अर्जाचे आधारे विद्यार्थ्यांचा प्रवेश रद्द
करावा.

(कृ.मा.प.)

५. महाविद्यालय बदल करणेबाबतच्या अर्जासोबत मूळ ना-हरकत प्रमाणपत्र, सर्व सत्राचे गुणपत्रक संचालनालयास सादर करणे आवश्यक आहे.

६. महाविद्यालय बदल करणेकरिता संचालनालयाचे परिपत्रक दिनांक ०७.०९.२०२३ अन्वये देण्यात आलेल्या सूचनांनुसार कार्यवाही करावी, तसेच सोबतच्या तक्त्यात नमूद केलेल्या कालमर्यादेचे काटेकोरपणे पालन करावे.

(डॉ. शैलेन्द्र देवळाणकर)

प्र. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १.

प्रति

१. प्राचार्य, सर्व विधी महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य.
२. कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य.

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर -

मा. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, तथा आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष, ८
वा मजला, न्यु एक्सेलसिअर इमारत, ए. के. नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१.

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे ४११००१.

Web: www.dhepune.gov.in

E-mail : law.dhepune@nic.in

पहिल्या वर्षानंतर संस्था / महाविद्यालय बदलासाठी वेळापत्रक

अ.क्र.	तपशिल	कालावधी
१	विद्यार्थ्यांना ज्या महाविद्यालयामध्ये बदलीने प्रवेश घ्यायचा आहे त्या ठिकाणी सहपत्रांसह (मूळ ना-हरकत प्रमाणपत्र, गुणपत्रिका इ.) प्रत्यक्ष अर्ज सादर करणे.	दिनांक १७.१०.२०२३ ते २१.१०.२०२३
२	महाविद्यालयांनी त्यांच्याकडे प्राप्त अर्जांची तपासणी करून यादी व प्रस्ताव संचालनालयास हस्तपोच करणे. (ईमेलद्वारे प्राप्त अर्ज विचारात घेण्यात येणार नाहीत.)	दिनांक २५.१०.२०२३ रोजी दुपारी ४ पर्यंत
३	संचालनालय स्तरावर गठीत समितीमार्फत महाविद्यालय बदलण्यासाठी आलेल्या प्रस्तावाची पडताळणी.	दिनांक २६.१०.२०२३ ते २७.१०.२०२३.
४	महाविद्यालय बदलण्यासाठी संचालनालय स्तरावरून परवानगी देण्यात आलेल्या व परवानगी नाकारलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी महाविद्यालयाला कळविणे.	दिनांक ३१.१०.२०२३ सायं ०५.०० पर्यंत.

महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांचे अर्ज सहपत्रांसह, महाविद्यालयाची शिफारस, ना-हरकत प्रमाणपत्र (Original) व Annexure B & C मधील माहिती संचालनालयास दिनांक १७/१०/२०२३ ते २५/१०/२०२३ या कालावधीत संचालनालयास जमा करावी. कोणत्याही परिस्थितीत सदरहू प्रस्ताव दिनांक २५/१०/२०२३ रोजी दुपारी ०४.०० वाजेपर्यंत / पूर्वी पोहोच होईल याबाबत खबरदारी घेण्यात यावी. दिनांक २५/१०/२०२३ नंतर प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांचा विचार करण्यात येणार नाही याची नोंद घेण्यात यावी.

*****

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे ४११००१.

फोन नं. ०२०/२६०५१५१२

Web: www.dhepune.gov.in

E-mail : law.dhepune@nic.in

क्र. विधी- ३८२३/प्र.क्र. १०५/सीईटीसेल/ ९६ ८०

दिनांक : ०७ सप्टेंबर, २०२३

परिपत्रक -

विषय : विधी ३ आणि ५ वर्षीय अभ्यासक्रमासाठी केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ करिता पहिल्या वर्षानंतर संस्था / महाविद्यालय बदल करण्याबाबत.

वाचा : १. सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. २८

२. शासन अधिसूचना क्र. टीईएम - २०१९/प्र.क्र.४१/तांशि-४, दि. ०४.०६.२०१९

३. शासन अधिसूचना क्र. सीईटी-२०१५/प्र.क्र.२४३(भाग-२)/मशि-२, दि.५.५.२०१७

४. शासन निर्णय क्र. सीईटी-२०१७/प्र.क्र.१२४/मशि-२, दिनांक १२.०५.२०१७.

५. शासन निर्णय क्र. विधी-२०१९/प्र.क्र.१३०/मशि-२, दिनांक ०९.१०.२०२०

६. शासन अधिसूचना क्र. विधी-२०२३/प्र.क्र. ७९/मशि-२, दिनांक ३०.०६.२०२३.

उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील विधी ३ व ५ वर्षीय पदवी अभ्यासक्रमाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेचे नियम दिनांक ०५.०५.२०१७ रोजीच्या महाराष्ट्र शासन राजपत्र (असाधारण भाग चार-ब) अन्वये प्रसिध्द करण्यात आले असून सदरहू विनियमामध्ये शासन अधिसूचना दिनांक ३०.०६.२०२३ अन्वये सुधारणा करण्यात आलेली आहे.

सदरहू नियम तसेच शासन निर्णय दिनांक १२.०५.२०१७ च्या अनुषंगाने शासकीय/ अशासकीय अनुदानित/ विनाअनुदानित/ कायम विनाअनुदानित / राज्यातील अकृषि विद्यापीठांमधील व विद्यापीठ संचलित शैक्षणिक संस्था / विद्यापीठ विभागामधील विधी ३ व ५ वर्षीय अभ्यासक्रमासाठी केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेशित विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये प्रथम वर्षानंतर संस्था / महाविद्यालय बदल करण्याकरिता खालीलप्रमाणे सूचित करण्यात येत आहे.

१. पहिल्या, दुसऱ्या, तिसऱ्या किंवा चौथ्या वर्षात एकदा प्रवेश घेतलेला उमेदवार त्याच शैक्षणिक वर्षात इतर कोणतीही संस्था बदलून मागण्यास पात्र असणार नाही;

२. विनाअनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत शासकीय किंवा शासकीय अनुदानित संस्था, विद्यापीठ विभाग, विद्यापीठ संचलित संस्था कोणत्याही टप्प्यावर बदलून घेता येणार नाही. तथापि, शासकीय किंवा शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, विद्यापीठ संचलित महाविद्यालयातील उमेदवाराला, विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये बदल करून देण्याची मागणी करता येईल.

३. विद्यार्थी कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त शैक्षणिक संस्थेमध्ये बदली होऊन जाऊ शकत नाही.

४. अधिसंख्य जागेतील कोट्यावर प्रवेश घेतलेल्या उमेदवारांना संस्था बदलून घेता येणार नाही. (J&K Quota आणि Allotted Seat Type - General EWS असलेले विद्यार्थी संस्था बदलून घेण्यासाठी पात्र असणार नाहीत.)

४. सदरहू बदल हे प्रथम वर्षाच्या किंवा संबंधित वर्षाच्या गुणांच्या आधारे करण्यात येतील. विद्यापीठ बदल असल्यास पुर्वीच्या विद्यापीठातील विषय व सद्यस्थितीच्या विद्यापीठातील विषय समकक्ष असलेबाबतची खातरजमा करण्याची जबाबदारी संबंधित महाविद्यालयाच्या / संस्थेच्या प्राचार्याची असेल.

५. केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेशित असलेल्या विद्यार्थ्यांना विधी ३ वर्षीय अभ्यासक्रमासाठी दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या वर्षासाठी तसेच विधी ५ वर्षीय अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या किंवा चौथ्या किंवा पाचव्या वर्षाकरिता महाविद्यालय बदल करणेसाठी अर्ज करता येईल. याकरिता -

- दुसऱ्या वर्षामध्ये बदल करण्याकरिता सदरहू विद्यार्थी प्रथम वर्षामध्ये (प्रथम व द्वितीय सत्र) उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
- तिसऱ्या वर्षामध्ये बदल करण्यासाठी पहिले आणि दुसरे वर्ष (पहिले, दुसरे, तिसरे आणि चौथे सत्र) उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
- चौथ्या वर्षामध्ये बदल करण्यासाठी पहिले, दुसरे आणि तिसरे वर्ष (पहिले, दुसरे, तिसरे, चौथे, पाचवे आणि सहावे सत्र) उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
- पाचव्या वर्षामध्ये बदल करण्यासाठी पहिले, दुसरे, तिसरे आणि चौथे वर्ष (पहिले, दुसरे, तिसरे, चौथे, पाचवे, सहावे, सातवे आणि आठवे सत्र) उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

६. विद्यार्थ्यांना एका महाविद्यालयामध्ये बदलीबाबतचा अर्ज करण्यास मुभा देण्यात येत असून, अर्जासोबत पूर्वीच्या महाविद्यालयाचे मूळ ना-हरकत प्रमाणपत्र (Original NOC) सादर करणे बंधनकारक आहे. सबब, अर्ज करतेवेळी विद्यार्थ्याने संबंधित महाविद्यालयातील रिक्त जागा विचारात घेवून अर्ज करावा.

७. विद्यार्थ्यांना ज्या महाविद्यालयामध्ये बदलीने प्रवेश घ्यावयाचा आहे (Aspiring Institute) त्या संस्थेत/ महाविद्यालयाकडे सोबतच्या Annexure - A मधील विहित नमुन्यातील विनंती अर्ज, सध्या शिक्षण घेत असलेल्या महाविद्यालयाचे मूळ ना-हरकत प्रमाणपत्र (Original NOC), शिक्षणात खंड असल्यास, त्याबाबत प्राचार्याचे प्रमाणपत्र किंवा रु. १००/- च्या स्टॅप पेपरवर प्रतिज्ञापत्र, सर्व सत्रामध्ये उत्तीर्ण असल्याचे गुणपत्रक, महाविद्यालय बदलीच्या कारणाच्या पृष्ठार्थ पुरावे इ. दस्तावेजासह जमा करावा.

८. संस्थेच्या / महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांच्या शिफारशी / ना-हरकत प्रमाणपत्रशिवाय उच्च शिक्षण संचालनालयाकडून कोणताही अर्ज दाखल करून घेतला जाणार नाही.

महाविद्यालयांनी करावयाची कार्यवाही :-

- १) महाविद्यालयांनी सदर परिपत्रक व रिक्त जागांचा तपशील सुचना फलकावर प्रदर्शित करावा.
- २) विद्यार्थ्यांनी ज्या संस्थेमध्ये /महाविद्यालयात महाविद्यालय बदलासाठी विनंती केली आहे त्या संस्थेच्या/ महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी त्यांचेकडे प्राप्त विनंती अर्जामध्ये नमूद माहितीची, त्यासोबतच्या कागदपत्रांच्या आधारे तपासणी करावी, त्रुटी आढळून आल्यास/ गुणपत्रक किंवा ना-हरकत प्रमाणपत्र जोडलेले नसल्यास त्याबाबत संबंधित विद्यार्थ्यांना ईमेलद्वारे कळविण्यात यावे.
- ३) विद्यार्थ्यांच्या अर्जामधील माहितीच्या व दस्तऐवजांच्या आधारे यासोबतच्या Annexure B & C मध्ये अचूक माहिती सादर करावी. तसेच अर्जामध्ये गुणांऐवजी श्रेणी / श्रेयांक नमूद असल्यास सदर श्रेणी / श्रेयांकाचे संपूर्ण गुणांमध्ये अथवा टक्क्यांमध्ये रूपांतरित करून गुण / टक्के नमूद करावेत.
- ४) महाविद्यालयांनी त्यांचे स्तरावर प्राप्त अर्जाची पडताळणी करावी, पडताळणी करतेवेळी विद्यार्थ्यांचा विहित नमून्यातील अर्ज, पुर्वीच्या महाविद्यालयाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र, प्रथम / द्वितीय / तृतीय / चतुर्थ वर्षाचे गुणपत्रक सोबत जोडलेले आहे, याची खात्री करावी, तदनंतरच परिपूर्ण प्रस्ताव शिफारशीसह संचालनालयास विहित मुदतीत सादर करण्यात यावा. विहित मुदतीनंतर प्राप्त झालेले प्रस्ताव दफ्तरी दाखल करण्यात येतील व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी.
- ५) संस्था बदलासाठी विद्यार्थ्यांनी ज्या संस्थेसाठी / महाविद्यालयासाठी विनंती केलेली आहे त्या संस्थेच्या / महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी याबाबतच्या प्रस्तावावर कार्यवाही ही सोबत जोडलेल्या कालमर्यादेत होईल याची खबरदारी घ्यावी व आवश्यक तो पाठपुरावा करावा. तसेच यासाठी विद्यार्थी किंवा पालक यांना या कार्यालयात व्यक्तीशः पाठविल्यास त्याची दखल घेतली जाणार नाही.

विद्यार्थ्यांकडून थेट संचालनालयाकडे सादर अर्जाची दखल घेतली जाणार नाही. सदरहू अर्ज दफ्तरी दाखल करण्यात येऊन त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी. संदर्भ क्र. ३ येथील विनियमातील तरतुदी / नियम स्पष्ट असून याबाबतची कार्यवाही करताना नियम तथा तरतुदींचे उल्लंघन झाल्यास त्या-त्या स्तरावरील प्राधिकारी यांना व्यक्तीशः जबाबदार धरण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.

(डॉ. शैलेन्द्र देवढाणकर)

प्र. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १.

प्रति -

प्राचार्य, सर्व विधी महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य.
प्रत माहिती तथा आवश्यक कार्यवाहीस्तव -

मा. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, तथा आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष, ८
वा मजला, न्यु एक्सेलसिअर इमारत, ए. के. नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१.

ANNEXURE - A
APPLICATION FOR CHANGE OF INSTITUTION

For Law 5 Yr (Second ☐ / Third ☐ / Fourth ☐ / Fifth Year ☐)

For Law 3 Yr (Second ☐ / Third Year ☐)

(Kindly tick Mark)

-
1. Name of the Student (In Full) :
  2. Name of the Course :
  3. CET Passed Year :
  4. Academic year in which seeking Transfer :
  5. Whether Admission is under Supernumerary quota (Yes/ No) :
  6. Address for correspondence with Mobile No. & Email ID :
:
:
:
:
  7. Name of the Current Institute :
:

8. Details of the Result.

Semester	Month & Year of Passing	No. of Attempt	Total Mark	Marks obtained out of total	Percentage

9. Details of backlog subject (if any) :
10. Name of aspiring institute where Admission by transfer is sought :
:
11. Name of the University to which above College is affiliated :
:
12. Reasons for asking the transfer of Institute / Change of University :
:

I the undersigned state on solemn declaration that the information stated above is true to my knowledge and belief. I am fully aware that transfer / change of institute / branch is not a right and it is up to the authority to decide my case on the basis of merit.

Date :

(Name & Signature of the Student)

Annexure - B

Statement Showing the list of Candidate applied for change of Institute after 1st Year

Name of the College :

Name of the Course :

Name of the University to which college is affiliated:

Sr. No.	Name of the Students	Name of the Current Institute	Year and Course	Whether Admission is under Supernumerary quota (Y/N)	Total Marks obtained out of	% of Marks	Details of backlog subject (if any)	Name of the aspiring Institute	Reason for Transfer	Remark
					/					
					/					
					/					

Date :   /   /

Seal of the College / Institute

Signature of Principal

(Note - Kindly submit Annexure - B Course wise Separately)

Annexure - C

Statement Showing Vacancy Position for Academic Year 2023-24

Name of the College :

Name of the Course :

Name of the University to which college is affiliated:

Sr. No	Name of Course	Year	Sanctioned Intake 2023-24 *	Students admitted A.Y. 2023-24 (as per Col. 4)	Vacancy (Col. 4-5)	Student in pipeline	Students applied for change of college	Net Vacancy available [(6+8)-7]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Second						
		Third						
		Fourth						
		Final						

Date: /   /

Seal of the College / Institute

Signature of Principal

(Note - Kindly submit Annexure - C Course wise separately)

*Sanctioned Intake - As per Government.